

Programrådssøknad om implementering av et ressursbesparende, hybrid- og omvendt klasseromsopplegg i PSY2103 (fra V2027)

Bakgrunn

PSY2103 er et meget populært emne, og har etter det jeg har fått opplyst vært blant de aller mest søkte emnene ved SV-fakultetet. Før 2023 hadde PSY2103 et tak på ca. 90 studenter og fra til og med 2023 økt på grunn av stor etterspørsel. I de siste årene har antall påmeldte studenter ligget mellom 140 og 160, med ca. 110-140 som leverte eksamen. Emnerevisjonen gjør at det ikke lengre kreves noen andre forkunnskaper i psykologi fra og med 2027 og gi derfor gode muligheter til å åpne emnet til andre studentgrupper eksternt fra PSI og dermed øke emnekapasiteten.

Forslag til beregning av ressursrammer for kurs ved PSI viser at faktisk timebruk i PSY2103 i 2024 var 255,25 timer, mens foreslått ressursramme ligger på 509,56 timer. Dette innebærer et underforbruk på 254,31 timer, og gjør PSY2103 til det mest ressursøkonomiske emnet ved instituttet. Selv om dette isolert sett er positivt fra et ressursmessig perspektiv, indikerer emneevalueringene at dagens ressursbruk har en kostnad i form av redusert støtte til studentenes læringsprosess.

Per i dag består emnet av 10 forelesninger og 1 seminar, der seminaret hovedsakelig er viet informasjon om eksamen. Selv om den overordnede evalueringen av emnet er god (se vedlagt emneevalueringen), peker emneevalueringene fra både 2025 og 2026 på to gjennomgående sentrale mangler:

- a) behov for flere seminarer/aktiviteter som gir mulighet til å arbeide med stoffet i dybden
- b) behov for mer eksamensrettet undervisning og tydeligere hjelp til å orientere seg i pensum

Tilbakemeldingene fra studentene viser at det er et klart behov for å styrke den læringsstøttende delen av undervisningen. Se noen utdrag fra emneevalueringene her:

«Føler forelesningene har vært bra, men virker som dette faget har blitt nedprioritert blant de andre fagene på bachelor. Vært fint med mer oppfølging»

«Legge til flere seminarer»

«Jeg har et inntrykk av at pensum passer bedre med en hjemmeeksamen, og ettersom det er skoleeksamen i år kunne det vært en fordel å enten ha seminarer hvor man diskuterer pensum, eller eventuelt få relevante eksamensforberedende spørsmål.»

«Fikk lite utbytte av seminar. Ønsker bedre «klasseromsundervisning»

«Jeg synes det burde være seminar hvor man arbeider en gang til med pensumet. Særlig nå som man har gått over til skoleeksamen»

«Tydelige presentasjoner, lett å følge med på. Hadde kanskje trengt mer seminarundervisning for å få et sterkere forhold til emnet.»

«Ja, men skulle ønske det var flere seminarer»

«Skulle vært seminarer så man lærte mer om de viktigste temaer»

«Ikke noe annet, kanskje flere seminarer»

«Burde være flere seminarer, veldig mye pensum man skal kunne derfor fint p kunne jobbe sammen i seminar»

«Flere seminar skal bidra til bedre læringsmiljø.»

«Det burde være mer pensum som ikke er på dansk, det burde kanskje også være noe mer obligatorisk oppmøte eller flere seminarer ila semestere»

«flere seminarer hadde vært fint, det er veldig deilig å snakke med andre om faget fordi det bidrar til bedre forståelse»

«Mer eksamensrettet undervisning, har foreløpig (før seminaret) ikke fått noen informasjon om hvordan eksamen bør løses og hva som legges vekt på flere seminarer?»

«Alt for mye pensum, alt for lite seminar å snakke om ting på. Uklart hva fra pensum man skal ha mest fokus på til eksamen når det er så mye»

«seminarer bare for å engasjere flere studenter, og får å få sjansen til å diskutere med lærer»

«Jeg skulle ønske det var litt tydeligere hvordan vi kan forberede oss til eksamen. Det hadde vært hjelpsomt med noen seminaroppgaver eller»

«hjemmearbeid for å vite hvordan man skal bruke pensum.»

På bakgrunn av emneevalueringene og innenfor rammen av LINKS-utviklingsprosjektet ønsket jeg å utvikle et undervisningsopplegg som både styrker studentenes dybdelæring og er ressursmessig bærekraftig for instituttet. Den sentrale utfordringen var hvordan en kan få til aktiv, dyptgående læring i smågrupper i et stort emne uten å etablere mange ressurskrevende seminargrupper. I samarbeid med Ida Therese Tidemann, LINK-fellesskapet og andre interne og eksterne kollegaer ved UiO landet vi på et hybrid omvendt-klasseromsopplegg, der aktiviteten flyttes fra lærerstyrte seminarer til strukturerte, studentstyrte kollokviegrupper med påfølgende fordypningsforelesninger.

Et nytt innovativt undervisningsopplegg

Undervisningsopplegget i PSY2103 er tenkt til å være strukturert i to faglige hoveddeler og avsluttes med en skoleeksamen som er tett koblet til læringsmålene.

Del 1 er en introduksjonsdel som omfatter ti forelesninger, organisert med to forelesninger per uke. Her får studentene oversikt over fagområdet sexologi og seksuell helse, innføring i grunnleggende begreper, teorier og perspektiver, samt et felles språk og referanseramme for videre arbeid i emnet. Forelesningene gir «kart og strukturer» som hjelper studentene å organisere ny kunnskap, og de leser pensum fortløpende etter en tydelig leseplan. De kollokviegruppene som senere brukes i fordypningsdelen etableres allerede ved oppstart av emnet. Denne delen retter seg primært mot redegjørende kompetanse og de lavere nivåene i SOLO-taksonomien, det vil si å identifisere, beskrive og gjengi sentralt fagstoff.

Del 1: Introduksjon

- 10 introduksjonsforelesninger
- 2 forelesninger per uke
-
- Fokus: redegjørelsesoppgaver / lave SOLO-nivåer

Del 2: Fordypning – hybrid omvendt klasserom

- 6 fordypningsøkter
 - a) Individuelt forarbeid: Lesing av spesifisert litteratur
 - b) Studentstyrte kollokvier med strukturerte drøftingsoppgaver
 - c) Fordypningsforelesninger som bygger på arbeidet i selvstyrte kollokvier
- Fokus: drøftingsoppgaver / høyere SOLO-nivåer

Del 2 er en fordypningsdel, organisert som en hybrid omvendt-klasseromsmodell som går over seks uker. Hver uke består av individuelt forarbeid, én selvstyrt kollokvieøkt og én påfølgende fordypningsforelesning i plenum.

1. I forarbeidet arbeider studentene selvstendig med spesifisert pensum.
2. Deretter møtes de i faste, selvstyrte kollokviegrupper, med dedikert tid satt av i timeplanen, men uten underviser til stede og uten fast rom; møtested avtales av studentene. Her arbeider de med strukturerte opplegg, for eksempel casedrøfting, begrepsdiskusjoner, små skriveverksteder, skisser til drøftingsoppgaver og kortere innleveringer. Hovedfokuset er aktiv bearbeiding av stoffet, å se sammenhenger på tvers av pensum, anvende teori og empiri på konkrete problemstillinger og å trene på den typen resonnement og drøfting som kreves til eksamen. Mange av oppgavene er utformet slik at elementer, problemstillinger eller måter å drøfte på kan gjenfinnes i eksamensoppgavene.
3. Hver kollokvieøkt følges samme uke av en fordypningsforelesning i plenum, der innholdet tar utgangspunkt i kollokviearbeidet. Her systematiseres sentrale tema, typiske misforståelser løftes fram og korrigeres, gode eksempler på faglig resonnement og tekst vises, og vanskelige begreper og problemstillinger utdypes. Fordypningsforelesningene er mer interaktive enn i introduksjonsdelen, blant annet gjennom korte diskusjoner, enkle digitale polls og aktiv bruk av anonymiserte eksempler fra studentenes eget arbeid fra kollokvieøktene. Denne delen av opplegget retter seg mot de høyere nivåene i SOLO-taksonomien – å forstå, relatere og anvende – og forbereder spesielt til drøftingsoppgavene på den avsluttende skoleeksamen.

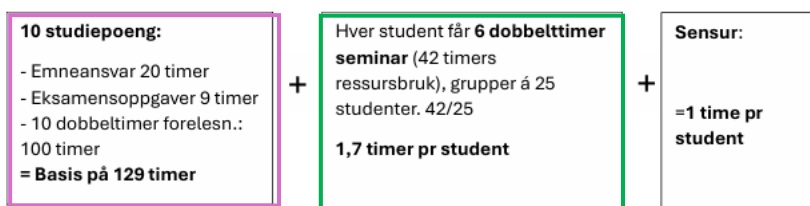
Eksamen i PSY2103 er en 3 timers skoleeksamen bestående av fire oppgaver, der studentene skal besvare tre. Oppgavesettet vil bestå av en blanding av redegjøringsoppgaver og drøftingsoppgaver.

Samlet sett gir denne strukturen en tydelig progresjon fra oversikt og grunnleggende forståelse (Del 1) til anvendelse, analyse og drøfting (Del 2), og sikrer at arbeidsformene (forelesninger, individuelt arbeid, kollokvier og fordypningsforelesninger) er direkte koblet til læringsmålene og den avsluttende skoleeksamen.

Viktige momenter

Emnet vil ikke ha obligatorisk undervisning eller innleveringer, men det legges stor vekt på å gjøre strukturen og gevinstene ved opplegget tydelige for studentene fra starten av. Innledningsvis vil det derfor brukes tid på å forklare hvorfor undervisningen er organisert annerledes enn i tradisjonelle emner og hvilke forventninger som knyttes til studentenes egen innsats. Selv om oppmøte ikke er formelt obligatorisk, er opplegget utformet slik at det i praksis lønner seg å delta: mange av oppgavene og problemstillingene som bearbeides i kollokviearbeidet vil være direkte relevante for, og delvis speiles i, oppgavene på skoleeksamen. Dette gir en tydelig faglig sammenheng mellom arbeidsform og vurdering, og fungerer som en sterk motivator for systematisk arbeid gjennom semesteret.

Ressursbruk for hybrid-omvendt klasserom istedenfor tradisjonelle seminarer:

Ressursbruken for del 1 vil tilsvare 10 dobbeltimer introduksjonsforelesninger. Dette ligger innenfor basisrammen i gjeldende ressursmodell (Figuren hentet «forslag til beregning av ressursrammer for kurs ved PSI»). Det vil si emne vil ha en basissats på 129 timer.

Tradisjonell seminarløsning (referanse):

Antall påmeldte studenter de siste årene har variert mellom 140 og 160. Etter ressursmodellen ville dette kreve 6–7 seminargrupper à 25 studenter, med 6 dobbelttimer seminar per gruppe (42 timers ressursbruk per gruppe). Det gir en total seminarressurs på 252–294 timer etter dagens antall påmeldte studenter.

Hybrid omvendt klasseroms opplegg:

I det nye hybrid omvendt klasseroms opplegg forsvinner disse 252–294 seminar-timene, og erstattes av hybrid omvendt klasseromsopplegg. Dette gir en klar ressursbesparelse, men også et annet type merarbeid. Et sentralt poeng i prosjektet er derfor at en slik innovasjon forutsetter en justert ressursfordeling. I den foreslåtte modellen flyttes mye av læringsaktiviteten fra tradisjonelle seminarer til selvstyrte kollokviegrupper, der studentene arbeider med strukturerte oppgaver tett koblet til pensum og eksamen. For at dette ikke bare skal bli «gruppearbeid uten lærer» eller en løsrevet fordypningsforelesning, men en reell sammenheng og kvalitetsheving, er det avgjørende at elementer fra kollokviearbeidet aktivt integreres i fordypningsforelesningene.

Dette krever et systematisk og forutsigbart merarbeid fra underviser: innsamling, lesing og analyse av korte innleveringer, identifisering av mønstre og faglige utfordringer, utvelgelse og anonymisering av representative eksempler samt utvikling av undervisningsopplegg der disse eksemplene brukes aktivt i plenum. Jeg ønsker derfor å legge opp til en «flat rate» for dette arbeidet, der det settes av en fast ekstraressurs per fordypningsøkt øremerket integrering av materiale fra de selvstyrte kollokviene.

For hver av de seks fordypningsforelesningene legges det til grunn ordinær ressursramme for én dobbeltforelesning (10 timer), samt en fast ekstraressurs på 10 timer øremerket arbeid med innleveringer fra kollokviearbeidet. Med et studentkull på rundt 150 studenter, organisert i smågrupper, og med 1–2 korte innleveringer per gruppe per uke, vil det dreie seg om lag 25–50 innleveringer per uke. Hensikten er ikke å gi individuell tilbakemelding på hver tekst, men å

- lese gjennom innleveringene for å skaffe oversikt over typiske mønstre og misforståelser
- gi gruppebaserte tilbakemeldinger
- identifisere gode, representative eksempler
- anonymisere og bearbeide disse til bruk i fordypningsforelesningen (for eksempel som utgangspunkt for felles drøfting, forbedringsforslag eller «før–etter»-eksempler).

Dette arbeidet kommer i tillegg til ordinær forberedelse og etterarbeid knyttet til forelesningen, men er samtidig avgrenset og standardisert. På denne bakgrunnen vurderes ressursbruken som et realistisk og nøkternt anslag for å kunne bruke innleveringene på en faglig forsvarlig måte, uten at det blir et uforholdsmessig omfattende merarbeid.

Etter denne modellen vil den samlede ressursbruken for fordypningsdelen ligge på 120 timer (6 selvstyre kollokvieøkter + 6 påfølgende fordypningsforelesninger). Sammenlignet med en tradisjonell seminarmodell på ca. 294 timer innebærer dette en ressursbesparelse på om lag 60 % (174 timer) allerede ved dagens studenttall. Besparelsen vil dessuten øke

ved større studentkull, siden seminarmodellen skalerer med antall studenter, mens ressursbruken i det nye opplegget i hovedsak er konstant.

Samlet ressursbruk for hele PSY2103 vil etter den nye ressursmodellen ligge på: 129 timer basistid + 120 timer til hybrid omvendt klasserom (fordypningsdel) + X antall timer til sensur (avhengig av antall påmeldte studenter).

Det nye undervisningsopplegget for PSY2103 legger til rette for høy studiepoengsproduksjon og kan være en potensiell kilde til økte undervisningsinntekter, særlig ved å åpne emne opp for eksterne studenter. Jeg håper også at formatet kan få overføringsverdi, ved deling av erfaringer og undervisningsmateriell med kollegaer, slik at vi sammen kan møte behovet for mer strukturert læringsstøtte i en tid med begrensede undervisningsressurser.

Mvh,

Emneansvarlig Nantje Fischer